Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΌΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΊΟΥ (δεύτερο τμήμα)

της 15ης Ιουλίου 2021 *

«Προδικαστική παραπομπή – Κοινωνική πολιτική – Ίση μεταχείριση στην απασχόληση και την εργασία – Οδηγία 2000/78/ΕΚ – Απαγόρευση των διακρίσεων λόγω αναπηρίας – Άρθρο 2, παράγραφος 2, στοιχείο α΄ – Άρθρο 4, παράγραφος 1 – Άρθρο 5 – Εθνική ρύθμιση η οποία προβλέπει απαιτήσεις σχετικά με την ακουστική οξύτητα των σωφρονιστικών υπαλλήλων – Μη τήρηση των απαιτούμενων ελάχιστων ορίων αντίληψης του ήχου – Απόλυτη αδυναμία παραμονής στην υπηρεσία»

Στην υπόθεση C-795/19,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το Riigikohus (Ανώτατο Δικαστήριο, Εσθονία) με απόφαση της 24ης Οκτωβρίου 2019, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 29 Οκτωβρίου 2019, στο πλαίσιο της δίκης

XX

κατά

Tartu Vangla,

παρισταμένων των:

Justiitsminister,

Tervise- ja tööminister,

Õiguskantsler,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (δεύτερο τμήμα),

συγκείμενο από τους A. Arabadjiev, πρόεδρο τμήματος, A. Kumin, T. von Danwitz (εισηγητή), P. G. Xuereb και I. Ziemele, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: H. Saugmandsgaard Øe

γραμματέας: A. Calot Escobar

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία,

* Γλώσσα διαδικασίας: η εσθονική.

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

– ο XX, εκπροσωπούμενος από τον K. Hanni, vandeadvokaat,

– ο Õiguskantsler, εκπροσωπούμενος από τον O. Koppel,

– η Ελληνική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τις Ε.-Μ. Μαμούνα, Α. Μαγριππή και Α. Δημητρακοπούλου,

– η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τον D. Martin και την E. Randvere,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 25ης Νοεμβρίου 2020,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία του άρθρου 2, παράγραφος 2, και του άρθρου 4, παράγραφος 1, της οδηγίας 2000/78/ΕΚ του Συμβουλίου, της 27ης Νοεμβρίου 2000, για τη διαμόρφωση γενικού πλαισίου για την ίση μεταχείριση στην απασχόληση και την εργασία (ΕΕ 2000, L 303, σ. 16).

2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο ένδικης διαφοράς μεταξύ του XX και της Tartu Vangla (φυλακής του Tartu, Εσθονία) κατόπιν της απόφασης του διευθυντή της τελευταίας να απολύσει τον XX λόγω μη τήρησης των απαιτήσεων σχετικά με την ακουστική οξύτητα των σωφρονιστικών υπαλλήλων.

Το νομικό πλαίσιο

Το δίκαιο της Ένωσης

3 Οι αιτιολογικές σκέψεις 16, 18, 20, 21 και 23 της οδηγίας 2000/78 έχουν ως εξής:

«(16) Η θέσπιση μέτρων για την αντιμετώπιση των αναγκών των ατόμων με ειδικές ανάγκες στον εργασιακό χώρο διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στην καταπολέμηση των διακρίσεων λόγω ειδικών αναγκών.

[…]

(18) Η οδηγία αυτή, ιδίως, δεν έχει ως αποτέλεσμα να επιβάλλει στις ένοπλες δυνάμεις καθώς και στις αστυνομικές και σωφρονιστικές υπηρεσίες ή τις υπηρεσίες εκτάκτων αναγκών να προσλαμβάνουν ή να διατηρούν σε θέση απασχόλησης πρόσωπα χωρίς την απαιτούμενη επαγγελματική επάρκεια, για την άσκηση όλων των καθηκόντων στα οποία ενδέχεται να κληθούν, λαμβάνοντας υπόψη το θεμιτό στόχο να διατηρηθεί η επιχειρησιακή ετοιμότης των υπηρεσιών αυτών.

[…]

(20) Πρέπει να προβλέπονται κατάλληλα μέτρα, δηλαδή μέτρα αποτελεσματικά και πρακτικά για τη διαμόρφωση της θέσης εργασίας ανάλογα με τις ειδικές ανάγκες, παραδείγματος χάριν με τη διαμόρφωση του χώρου ή με προσαρμογή του εξοπλισμού, του ρυθμού εργασίας, της κατανομής καθηκόντων ή της παροχής μέσων κατάρτισης ή πλαισίωσης.

(21) Για να διαπιστώνεται αν τα εν λόγω μέτρα συνεπάγονται δυσανάλογη επιβάρυνση, πρέπει να λαμβάνεται ιδίως υπόψη το οικονομικό και άλλο κόστος που επιφέρουν, το μέγεθος και οι οικονομικοί πόροι του οργανισμού ή της επιχείρησης και η διαθεσιμότητα δημοσίων πόρων ή οιασδήποτε άλλης ενίσχυσης.

[…]

(23) Σε πολύ περιορισμένες περιπτώσεις, η διαφορετική μεταχείριση μπορεί να δικαιολογείται όταν ένα γνώρισμα που συνδέεται με το θρήσκευμα ή τις πεποιθήσεις, με μια ειδική ανάγκη, την ηλικία ή το γενετήσιο προσανατολισμό συνιστά ουσιαστική και καθοριστική επαγγελματική προϋπόθεση, εφόσον ο σκοπός είναι νόμιμος και η επαγγελματική προϋπόθεση ανάλογη. Οι περιπτώσεις αυτές πρέπει να συμπεριλαμβάνονται στις πληροφορίες που παρέχουν τα κράτη μέλη στην Επιτροπή.»

4 Κατά το άρθρο 1 της οδηγίας αυτής, το οποίο φέρει τον τίτλο «Σκοπός»:

«Σκοπός της παρούσας οδηγίας είναι η θέσπιση γενικού πλαισίου για την καταπολέμηση των διακρίσεων λόγω θρησκείας ή πεποιθήσεων, ειδικών αναγκών, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού στον τομέα της απασχόλησης και της εργασίας, προκειμένου να υλοποιηθεί η αρχή της ίσης μεταχείρισης στα κράτη μέλη.»

5 Το άρθρο 2 της εν λόγω οδηγίας, το οποίο φέρει τον τίτλο «Η έννοια των διακρίσεων», ορίζει τα εξής:

«1. Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, η αρχή της ίσης μεταχείρισης σημαίνει την απουσία άμεσης ή έμμεσης διάκρισης για έναν από τους λόγους που αναφέρονται στο άρθρο 1.

2. Για τους σκοπούς της παραγράφου 1:

α) συντρέχει άμεση διάκριση όταν, για έναν από τους λόγους που αναφέρονται στο άρθρο 1, ένα πρόσωπο υφίσταται μεταχείριση λιγότερο ευνοϊκή από αυτήν την οποία υφίσταται, υπέστη ή θα υφίστατο σε ανάλογη κατάσταση ένα άλλο πρόσωπο,

[…]

5. Η παρούσα οδηγία δεν θίγει τα μέτρα που προβλέπει ο εθνικός νόμος και τα οποία σε μια δημοκρατική κοινωνία είναι αναγκαία για την ασφάλεια, την προάσπιση της τάξης και την πρόληψη ποινικών παραβάσεων, την προστασία της υγείας και των δικαιωμάτων και ελευθεριών άλλων.»

6 Το άρθρο 3 της ίδιας οδηγίας, το οποίο φέρει τον τίτλο «Πεδίο εφαρμογής», ορίζει στην παράγραφο 1 τα εξής:

«Εντός των ορίων των εξουσιών που απονέμονται στην [Ευρωπαϊκή Ένωση], η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται σε όλα τα πρόσωπα, στο δημόσιο και στον ιδιωτικό τομέα, συμπεριλαμβανομένων των δημόσιων φορέων, όσον αφορά:

α) τους όρους πρόσβασης στην απασχόληση, την αυτοαπασχόληση και την εργασία, συμπεριλαμβανομένων των κριτηρίων επιλογής και των όρων πρόσληψης, ανεξάρτητα από τον κλάδο δραστηριότητας και σε όλα τα επίπεδα της επαγγελματικής ιεραρχίας, συμπεριλαμβανομένων των προαγωγών,

[…]

γ) τις εργασιακές συνθήκες και τους όρους απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένων των απολύσεων και των αμοιβών,

[…]».

7 Το άρθρο 4 της οδηγίας 2000/78, το οποίο φέρει τον τίτλο «Επαγγελματικές απαιτήσεις», προβλέπει στην παράγραφο 1 τα ακόλουθα:

«Κατά παρέκκλιση του άρθρου 2 παράγραφοι 1 και 2, τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν ότι η διαφορετική μεταχείριση που βασίζεται σε έναν από τους λόγους που αναφέρονται στο άρθρο 1 δεν συνιστά διάκριση όταν, λόγω της φύσης των συγκεκριμένων επαγγελματικών δραστηριοτήτων ή του πλαισίου εντός του οποίου διεξάγονται αυτές, ένα τέτοιο χαρακτηριστικό αποτελεί ουσιαστική και καθοριστική επαγγελματική προϋπόθεση, εφόσον ο στόχος είναι θεμιτός και η προϋπόθεση είναι ανάλογη.»

8 Το άρθρο 5 της οδηγίας αυτής, το οποίο φέρει τον τίτλο «Εύλογες προσαρμογές για τα πρόσωπα με ειδικές ανάγκες», ορίζει τα εξής:

«Για να εξασφαλισθεί η τήρηση της αρχής της ίσης μεταχείρισης έναντι προσώπων με ειδικές ανάγκες, προβλέπονται εύλογες προσαρμογές. Αυτό σημαίνει ότι ο εργοδότης λαμβάνει τα ενδεδειγμένα μέτρα, ανάλογα με τις ανάγκες που παρουσιάζονται σε μια συγκεκριμένη κατάσταση, ώστε το πρόσωπο με ειδικές ανάγκες να μπορεί να έχει πρόσβαση σε θέση εργασίας, να ασκεί ή να προάγεται στο επάγγελμά του, ή προκειμένου να του παρέχεται εκπαίδευση, αρκεί τα μέτρα αυτά να μη συνεπάγονται δυσανάλογη επιβάρυνση για τον εργοδότη. Η επιβάρυνση δεν είναι δυσανάλογη όταν αντισταθμίζεται επαρκώς με μέτρα λαμβανόμενα στο πλαίσιο της πολιτικής ενός κράτους μέλους υπέρ των ατόμων με ειδικές ανάγκες.»

Το εσθονικό δίκαιο

9 Το άρθρο 146 του vangistusseadus (νόμου περί εκτελέσεως των ποινών) ορίζει τα εξής:

«(1) Σκοπός του ελέγχου της καταστάσεως της υγείας των σωφρονιστικών υπαλλήλων είναι ο εντοπισμός προβλημάτων υγείας που οφείλονται στην υπηρεσία, η μείωση και απάλειψη των κινδύνων για την υγεία και η διαπίστωση της απουσίας διαταραχών υγείας που εμποδίζουν τον σωφρονιστικό υπάλληλο να εκπληρώσει τα εργασιακά του καθήκοντα.

[…]

(4) Οι κανόνες που αφορούν τις απαιτήσεις σχετικά με την υγεία των σωφρονιστικών υπαλλήλων και τη διαδικασία της ιατρικής εξετάσεως, καθώς και σχετικά με το περιεχόμενο και τον τύπο του πιστοποιητικού υγείας, καθορίζονται με κανονιστική απόφαση της Κυβέρνησης της Δημοκρατίας της Εσθονίας.»

10 Η Vabariigi Valitsuse määrus nr 12 «Vanglateenistuse ametniku tervisenõuded ja tervisekontrolli kord ning tervisetõendi sisu ja vormi nõuded» (κανονιστική απόφαση υπ' αριθ. 12 της Κυβέρνησης της Δημοκρατίας της Εσθονίας για τις απαιτήσεις σχετικά με την υγεία των σωφρονιστικών υπαλλήλων και τη διαδικασία της ιατρικής εξέτασης, καθώς και σχετικά με το περιεχόμενο και τον τύπο του πιστοποιητικού υγείας), της 22ας Ιανουαρίου 2013 (στο εξής: κανονιστική απόφαση υπ' αριθ. 12), η οποία εκδόθηκε βάσει του άρθρου 146, παράγραφος 4, του νόμου περί εκτελέσεως των ποινών, τέθηκε σε ισχύ στις 26 Ιανουαρίου 2013.

11 Το άρθρο 3 της κανονιστικής αυτής απόφασης προβλέπει τα ακόλουθα:

«(1) Η οπτική ικανότητα των σωφρονιστικών υπαλλήλων πρέπει να ανταποκρίνεται στις ακόλουθες απαιτήσεις:

1) η οπτική οξύτητα κατόπιν διορθώσεως δεν επιτρέπεται να είναι κατώτερη του 0,6 στον έναν οφθαλμό και κατώτερη του 0,4 στον έτερο οφθαλμό·

2) φυσιολογικό οπτικό πεδίο, φυσιολογική αντίληψη των χρωμάτων και φυσιολογική νυχτερινή όραση.

(2) Ο σωφρονιστικός υπάλληλος έχει δικαίωμα να φοράει φακούς επαφής και γυαλιά.»

12 Κατά το άρθρο 4 της εν λόγω κανονιστικής απόφασης:

«(1) Το επίπεδο της ακουστικής ικανότητας του σωφρονιστικού υπαλλήλου πρέπει να επαρκεί ώστε ο υπάλληλος να έχει τη δυνατότητα να συνομιλεί στο τηλέφωνο και να ακούει συναγερμούς και ραδιοεπικοινωνίες.

(2) Κατά τον έλεγχο της καταστάσεως της υγείας δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει η μειωμένη ικανότητα ακοής του αυτιού με την καλύτερη ακουστική ικανότητα τα 30 dB σε συχνότητες 500 έως 2 000 Hz και τα 40 dB σε συχνότητες 3 000 έως 4 000 Hz και του αυτιού με τη χειρότερη ακουστική ικανότητα τα 40 dB σε συχνότητες 500 έως 2 000 Hz και τα 60 dB σε συχνότητες 3 000 έως 4 000 Hz.»

13 Το άρθρο 5 της ίδιας κανονιστικής απόφασης ορίζει τα εξής:

(1) Ο κατάλογος με τις διαταραχές υγείας που εμποδίζουν τον σωφρονιστικό υπάλληλο να εκπληρώσει τις υπηρεσιακές υποχρεώσεις του, ο οποίος πρέπει να ακολουθείται κατά την αξιολόγηση της κατάστασης της υγείας του σωφρονιστικού υπαλλήλου, παρατίθεται στο παράρτημα 1.

(2) Η συνδρομή ενός απόλυτου ιατρικού κωλύματος αποκλείει την απασχόληση προσώπου σε σωφρονιστική υπηρεσία ή την έναρξη κατάρτισης προς άσκηση καθηκόντων σωφρονιστικού υπαλλήλου. […]»

14 Το παράρτημα 1 της κανονιστικής απόφασης υπ' αριθ. 12 περιέχει τον κατάλογο των διαταραχών υγείας οι οποίες εμποδίζουν τον σωφρονιστικό υπάλληλο να εκπληρώσει τις υπηρεσιακές υποχρεώσεις του. Μεταξύ των «ιατρικών κωλυμάτων», η «μειωμένη ικανότητα ακοής κάτω του προβλεπόμενου ορίου» χαρακτηρίζεται ως «απόλυτο» ιατρικό κώλυμα.

Η διαφορά της κύριας δίκης και το προδικαστικό ερώτημα

15 Ο προσφεύγων-ενάγων (στο εξής: προσφεύγων) της κύριας δίκης απασχολήθηκε στη φυλακή του Tartu (Εσθονία) ως σωφρονιστικός υπάλληλος επί σχεδόν δεκαπέντε έτη. Εργάστηκε ως φύλακας, από τις 2 Δεκεμβρίου 2002, στο τμήμα «Κράτηση» της φυλακής αυτής και, εν συνεχεία, ως φύλακας στο τμήμα «Επιτήρηση» της φυλακής, από την 1η Ιουνίου 2008. Οι υπηρεσιακές υποχρεώσεις του στην τελευταία αυτή θέση περιελάμβαναν, μεταξύ άλλων, την εποπτεία, σύμφωνα με τις οδηγίες, προσώπων τελούντων υπό ηλεκτρονική επιτήρηση μέσω ενός συστήματος παρακολούθησης καθώς και τη διαβίβαση πληροφοριών σχετικών με τα πρόσωπα αυτά, την παρακολούθηση των συσκευών ελέγχου και σηματοδότησης, την αντίδραση και την παροχή πληροφοριών ιδίως σε περίπτωση συναγερμού, καθώς και τη διαπίστωση παραβάσεων του εσωτερικού κανονισμού της φυλακής.

16 Από ιατρικό πιστοποιητικό της 4ης Απριλίου 2017 προέκυψε ότι το όριο αντίληψης του ήχου στο αριστερό αυτί του προσφεύγοντος της κύριας δίκης πληρούσε τις απαιτήσεις της κανονιστικής απόφασης υπ' αριθ. 12, ενώ, στο δεξί του αυτί, ανερχόταν σε 55 έως 75 ντεσιμπέλ (dB) για τις συχνότητες από 500 έως 2 000 χερτζ (Hz). Κατά τον προσφεύγοντα της κύριας δίκης, επρόκειτο για πρόβλημα ακοής το οποίο υφίστατο από την παιδική του ηλικία.

17 Με απόφαση της 28ης Ιουνίου 2017, ο διευθυντής της φυλακής του Tartu απέλυσε τον προσφεύγοντα της κύριας δίκης σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του εσθονικού δικαίου, συμπεριλαμβανομένου, μεταξύ άλλων, του άρθρου 5 της κανονιστικής αυτής απόφασης, για τον λόγο ότι η ακουστική οξύτητά του δεν πληρούσε τα καθοριζόμενα από την κανονιστική απόφαση ελάχιστα όρια αντίληψης του ήχου.

18 Ο προσφεύγων της κύριας δίκης άσκησε προσφυγή-αγωγή ενώπιον του Tartu Halduskohus (διοικητικού πρωτοδικείου Tartu, Εσθονία) με αίτημα να διαπιστωθεί ο παράνομος χαρακτήρας της απόλυσης αυτής και να του καταβληθεί αποζημίωση, υποστηρίζοντας ότι η κανονιστική απόφαση υπ' αριθ. 12 εισάγει διάκριση λόγω αναπηρίας, η οποία είναι αντίθετη προς το põhiseadus (Σύνταγμα) καθώς και την εθνική νομοθεσία περί ίσης μεταχείρισης. Η ως άνω προσφυγή-αγωγή απορρίφθηκε με απόφαση της 14ης Δεκεμβρίου 2017, για τον λόγο, ειδικότερα, ότι η προβλεπόμενη από την κανονιστική απόφαση υπ' αριθ. 12 απαίτηση ως προς το ελάχιστο όριο αντίληψης του ήχου συνιστά αναγκαίο και δικαιολογημένο μέτρο προκειμένου να εξασφαλιστεί ότι οι εν ενεργεία σωφρονιστικοί υπάλληλοι είναι σε θέση να εκπληρώνουν όλα τα καθήκοντά τους.

19 Με απόφαση της 11ης Απριλίου 2019, το Tartu Ringkonnakohus (εφετείο Tartu, Εσθονία) δέχθηκε την έφεση του προσφεύγοντος της κύριας δίκης, εξαφάνισε την ανωτέρω δικαστική απόφαση, διαπίστωσε τον παράνομο χαρακτήρα της απόφασης περί απόλυσης και υποχρέωσε τη φυλακή του Tartu να καταβάλει αποζημίωση στον εν λόγω προσφεύγοντα.

20 Το δικαστήριο αυτό έκρινε ότι οι διατάξεις της κανονιστικής απόφασης υπ' αριθ. 12 σχετικά με τις απαιτήσεις περί ακουστικής οξύτητας είναι αντίθετες προς τη γενική αρχή της ισότητας που κατοχυρώνεται στο Σύνταγμα. Κατά το εν λόγω δικαστήριο, η κανονιστική απόφαση είναι,

επιπλέον, αντίθετη προς την αρχή της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης, η οποία επίσης κατοχυρώνεται στο Σύνταγμα. Επομένως, το ως άνω δικαστήριο αποφάσισε να μην εφαρμόσει τις διατάξεις αυτές στην υπόθεση της οποίας είχε επιληφθεί. Αποφάσισε επίσης να κινήσει ένδικη διαδικασία ελέγχου της συνταγματικότητας των εν λόγω διατάξεων ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, του Riigikohus (Ανώτατου Δικαστηρίου, Εσθονία).

21 Το τελευταίο αυτό δικαστήριο εκθέτει ότι ο Justiitsminister (Υπουργός Δικαιοσύνης, Εσθονία) και η φυλακή του Tartu υποστηρίζουν ότι η κανονιστική απόφαση υπ' αριθ. 12, ειδικότερα δε το παράρτημα 1 αυτής, συμβιβάζεται με το Σύνταγμα και ότι η ανάγκη διαφύλαξης της ασφάλειας των προσώπων και της δημόσιας τάξης δικαιολογούν τα ελάχιστα όρια αντίληψης του ήχου τα οποία προβλέπει η κανονιστική απόφαση, καθώς και την απαγόρευση της χρήσης ακουστικού βαρηκοΐας προκειμένου να ικανοποιηθούν οι απαιτήσεις αυτές. Συγκεκριμένα, ο σωφρονιστικός υπάλληλος πρέπει να είναι σε θέση να εκπληρώνει όλα τα καθήκοντα για τα οποία έχει εκπαιδευτεί και να επικουρεί, εν ανάγκη, την αστυνομία, οπότε η ακουστική οξύτητα του σωφρονιστικού υπαλλήλου πρέπει να είναι επαρκής ώστε να εξασφαλίζεται σε κάθε περίπτωση, χωρίς τη χρήση βοηθήματος ακοής, η σαφής και ασφαλής επικοινωνία με τους συναδέλφους του.

22 Το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει επίσης ότι η υποχρέωση μεταχείρισης των ατόμων με αναπηρία κατά τον ίδιο τρόπο με τα λοιπά άτομα που βρίσκονται σε ανάλογη κατάσταση και χωρίς να γίνονται διακρίσεις απορρέει όχι μόνον από το Σύνταγμα αλλά και από το δίκαιο της Ένωσης, ιδίως δε από το άρθρο 21, παράγραφος 1, του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και από τις διατάξεις της οδηγίας 2000/78.

23 Τέλος, το αιτούν δικαστήριο τονίζει, παραπέμποντας στην απόφαση της 13ης Νοεμβρίου 2014, Vital Pérez (C-416/13, EU:C:2014:2371, σκέψεις 43 έως 45), ότι η μέριμνα για την εξασφάλιση της επιχειρησιακής ετοιμότητας και της εύρυθμης λειτουργίας των αστυνομικών και σωφρονιστικών υπηρεσιών ή των υπηρεσιών εκτάκτων αναγκών συνιστά θεμιτό σκοπό, ικανό να δικαιολογήσει διαφορετική μεταχείριση. Ωστόσο, πρέπει να εξεταστεί αν η επίμαχη στην υπόθεση της κύριας δίκης εθνική ρύθμιση επέβαλε απαίτηση ανάλογη προς τον επιδιωκόμενο σκοπό. Ούτε από το γράμμα της ως άνω οδηγίας ούτε από τη νομολογία του Δικαστηρίου είναι, όμως, δυνατόν να συναχθούν σαφή συμπεράσματα ως προς το σημείο αυτό.

24 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Riigikohus (Ανώτατο Δικαστήριο) αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο το ακόλουθο προδικαστικό ερώτημα:

«Έχει το άρθρο 2, παράγραφος 2, σε συνδυασμό με το άρθρο 4, παράγραφος 1, της οδηγίας [2000/78] την έννοια ότι αντιτίθεται σε διατάξεις της εθνικής νομοθεσίας οι οποίες προβλέπουν ότι η μειωμένη ικανότητα ακοής κάτω του προβλεπόμενου ορίου συνιστά απόλυτο κώλυμα για την απασχόληση ενός ατόμου ως σωφρονιστικού υπαλλήλου και οι οποίες δεν επιτρέπουν τη χρήση βοηθημάτων ακοής κατά την εκτίμηση της τηρήσεως των απαιτήσεων ως προς την ακουστική ικανότητα;»

Επί του προδικαστικού ερωτήματος

25 Με το προδικαστικό ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινιστεί αν το άρθρο 2, παράγραφος 2, και το άρθρο 4, παράγραφος 1, της οδηγίας 2000/78 έχουν την έννοια ότι αντιτίθενται σε εθνική ρύθμιση η οποία προβλέπει ότι είναι απολύτως αδύνατο να παραμείνει στα καθήκοντά του σωφρονιστικός υπάλληλος του οποίου η ακουστική οξύτητα δεν

ανταποκρίνεται στα καθοριζόμενα από τη ρύθμιση αυτή ελάχιστα όρια αντίληψης του ήχου, χωρίς να επιτρέπει τη χρήση μέσων διόρθωσης κατά την εκτίμηση της τήρησης των απαιτήσεων σχετικά με την ακουστική οξύτητα.

26 Προκαταρκτικώς, υπενθυμίζεται ότι τόσο από τον τίτλο και το προοίμιο όσο και από το περιεχόμενο και τον σκοπό της οδηγίας 2000/78 προκύπτει ότι η οδηγία αυτή αποσκοπεί στον καθορισμό ενός γενικού πλαισίου για να εξασφαλιστεί σε όλους ίση μεταχείριση «στον τομέα της απασχόλησης και της εργασίας», προσφέροντάς τους αποτελεσματική προστασία από τις δυσμενείς διακρίσεις που βασίζονται σε οποιονδήποτε από τους λόγους που απαριθμούνται στο άρθρο 1, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνεται και η αναπηρία (αποφάσεις της 19ης Σεπτεμβρίου 2018, Bedi, C-312/17, EU:C:2018:734, σκέψη 28 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία, καθώς και της 8ης Οκτωβρίου 2020, Universitatea «Lucian Blaga» Sibiu κ.λπ., C-644/19, EU:C:2020:810, σκέψη 30).

27 Όσον αφορά τη δυνατότητα εφαρμογής της οδηγίας αυτής, λαμβανομένων υπόψη των στοιχείων που παρέσχε το αιτούν δικαστήριο, τα οποία δεν αμφισβητήθηκαν ενώπιον του Δικαστηρίου, η κανονιστική απόφαση υπ' αριθ. 12 αφορά τους όρους πρόσληψης και απόλυσης, κατά την έννοια του άρθρου 3, παράγραφος 1, στοιχεία α' και γ', της εν λόγω οδηγίας, των σωφρονιστικών υπαλλήλων και εμπίπτει, ως εκ τούτου, στο πεδίο εφαρμογής της τελευταίας.

28 Όσον αφορά, πρώτον, το ζήτημα αν μια εθνική ρύθμιση όπως η επίμαχη στην υπόθεση της κύριας δίκης εισάγει διαφορετική μεταχείριση λόγω αναπηρίας, υπενθυμίζεται ότι, κατά το άρθρο 2, παράγραφος 1, της οδηγίας 2000/78, για τους σκοπούς της οδηγίας αυτής, η «αρχή της ίσης μεταχείρισης» σημαίνει την απουσία άμεσης ή έμμεσης διάκρισης για έναν από τους λόγους που μνημονεύονται στο άρθρο 1 της οδηγίας. Το άρθρο 2, παράγραφος 2, στοιχείο α', της οδηγίας διευκρινίζει ότι συντρέχει άμεση διάκριση όταν ένα πρόσωπο υφίσταται, λόγω αναπηρίας, μεταχείριση λιγότερο ευνοϊκή από αυτήν την οποία υφίσταται, υπέστη ή θα υφίστατο σε ανάλογη κατάσταση ένα άλλο πρόσωπο.

29 Εν προκειμένω, δυνάμει της κανονιστικής απόφασης υπ' αριθ. 12, ειδικότερα δε του άρθρου 4 και του παραρτήματος 1 αυτής, τα πρόσωπα που έχουν μειωμένο επίπεδο ακουστικής οξύτητας, χαμηλότερο από τα απαιτούμενα ελάχιστα όρια αντίληψης του ήχου, δεν μπορούν να προσληφθούν ή να παραμείνουν στα καθήκοντά τους ως σωφρονιστικοί υπάλληλοι. Συνεπώς, υφίστανται μεταχείριση λιγότερο ευνοϊκή από αυτήν την οποία υφίστανται, υπέστησαν ή θα υφίσταντο σε ανάλογη κατάσταση άλλα πρόσωπα, ήτοι οι λοιποί εργαζόμενοι που απασχολούνται ως σωφρονιστικοί υπάλληλοι, αλλά των οποίων το επίπεδο ακουστικής οξύτητας ανταποκρίνεται στους κανόνες αυτούς.

30 Επομένως, η ως άνω κανονιστική απόφαση εισάγει διαφορετική μεταχείριση η οποία στηρίζεται άμεσα στην αναπηρία, κατά την έννοια του άρθρου 2, παράγραφος 2, στοιχείο α', της οδηγίας 2000/78.

31 Όσον αφορά, δεύτερον, το ζήτημα αν μια τέτοια διαφορετική μεταχείριση δύναται να δικαιολογηθεί βάσει του άρθρου 4, παράγραφος 1, της οδηγίας 2000/78, υπενθυμίζεται ότι, κατά το ίδιο το γράμμα της διάταξης αυτής, τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν ότι η διαφορετική μεταχείριση που βασίζεται σε χαρακτηριστικό συνδεόμενο με έναν από τους λόγους που μνημονεύονται στο άρθρο 1 της οδηγίας δεν συνιστά διάκριση όταν, λόγω της φύσης των συγκεκριμένων επαγγελματικών δραστηριοτήτων ή του πλαισίου εντός του οποίου αυτές διεξάγονται, ένα τέτοιο χαρακτηριστικό αποτελεί ουσιαστική και καθοριστική επαγγελματική προϋπόθεση, εφόσον ο σκοπός είναι θεμιτός και η προϋπόθεση είναι αναλογική.

32 Το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι τέτοια ουσιαστική και καθοριστική επαγγελματική προϋπόθεση δεν πρέπει να συνιστά ο λόγος επί του οποίου βασίζεται η διαφορετική μεταχείριση, αλλά ένα χαρακτηριστικό συνδεόμενο με τον λόγο αυτόν (απόφαση της 15ης Νοεμβρίου 2016, Salaberria Sorondo, C-258/15, EU:C:2016:873, σκέψη 33 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

33 Στο μέτρο που επιτρέπει παρέκκλιση από την αρχή της απαγόρευσης των διακρίσεων, το άρθρο 4, παράγραφος 1, της ως άνω οδηγίας, υπό το πρίσμα της αιτιολογικής της σκέψης 23, η οποία κάνει λόγο για «πολύ περιορισμένες περιπτώσεις» στις οποίες μπορεί να δικαιολογηθεί μια τέτοια διαφορετική μεταχείριση, πρέπει να ερμηνεύεται στενά (πρβλ. απόφαση της 13ης Σεπτεμβρίου 2011, Prigge κ.λπ., C-447/09, EU:C:2011:573, σκέψη 72 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

34 Συναφώς, επισημαίνεται ότι η αιτιολογική σκέψη 18 της οδηγίας 2000/78 διευκρινίζει ότι η εν λόγω οδηγία δεν έχει ως αποτέλεσμα να επιβάλλει στις σωφρονιστικές υπηρεσίες να προσλαμβάνουν ή να διατηρούν σε θέση απασχόλησης πρόσωπα χωρίς την απαιτούμενη επαγγελματική επάρκεια για την άσκηση όλων των καθηκόντων στα οποία ενδέχεται να κληθούν, λαμβανομένου υπόψη του θεμιτού σκοπού να διατηρηθεί η επιχειρησιακή ετοιμότητα των υπηρεσιών αυτών.

35 Επομένως, η μέριμνα για την εξασφάλιση της επιχειρησιακής ετοιμότητας και της εύρυθμης λειτουργίας των υπηρεσιών αυτών συνιστά θεμιτό σκοπό, κατά την έννοια του άρθρου 4, παράγραφος 1, της εν λόγω οδηγίας (βλ., κατ' αναλογίαν, απόφαση της 13ης Νοεμβρίου 2014, Vital Pérez, C-416/13, EU:C:2014:2371, σκέψη 44).

36 Επιπλέον, κατά το άρθρο 2, παράγραφος 5, της οδηγίας 2000/78, η οδηγία αυτή δεν θίγει τα μέτρα που προβλέπει η εθνική νομοθεσία και τα οποία σε μια δημοκρατική κοινωνία είναι αναγκαία για την ασφάλεια, την προάσπιση της τάξης και την πρόληψη ποινικών παραβάσεων, την προστασία της υγείας και των δικαιωμάτων και ελευθεριών άλλων.

37 Όσον αφορά τον σκοπό που επιδιώκει η επίμαχη στην υπόθεση της κύριας δίκης εθνική ρύθμιση, από την αίτηση προδικαστικής αποφάσεως προκύπτει ότι η κανονιστική αυτή απόφαση, προβλέποντας, στο άρθρο 4 και στο παράρτημα 1, ελάχιστα όρια αντίληψης του ήχου των οποίων η μη τήρηση συνιστά απόλυτο ιατρικό κώλυμα για την άσκηση των καθηκόντων του σωφρονιστικού υπαλλήλου, αποσκοπεί στη διαφύλαξη της ασφάλειας των προσώπων και της δημόσιας τάξης, εξασφαλίζοντας ότι οι σωφρονιστικοί υπάλληλοι είναι, από άποψη σωματικών ικανοτήτων, σε θέση να εκπληρώνουν το σύνολο των καθηκόντων τους.

38 Κατά το άρθρο 4, παράγραφος 1, της εν λόγω κανονιστικής απόφασης, η ακουστική οξύτητα του σωφρονιστικού υπαλλήλου πρέπει, ειδικότερα, να είναι επαρκής, ώστε ο υπάλληλος να επικοινωνεί μέσω τηλεφώνου και να ακούει συναγερμούς και ραδιοεπικοινωνίες.

39 Όπως επισήμανε ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 45 των προτάσεών του, η απαίτηση περί καλής ακουστικής ικανότητας και, επομένως, περί ύπαρξης ενός ορισμένου επιπέδου ακουστικής οξύτητας απορρέει από τη φύση των καθηκόντων του σωφρονιστικού υπαλλήλου, όπως αυτά περιγράφηκαν από το αιτούν δικαστήριο. Συγκεκριμένα, το αιτούν δικαστήριο εξέθεσε ότι η επιτήρηση των κρατουμένων προϋποθέτει, μεταξύ άλλων, τη δυνατότητα του σωφρονιστικού υπαλλήλου να εντοπίζει και να αντιδρά σε αναταραχές που εκδηλώνονται με ήχους, να ακούει τους συναγερμούς, να είναι σε θέση να επικοινωνεί με τους λοιπούς υπαλλήλους μέσω συσκευών επικοινωνίας και, ειδικότερα, υπό θορυβώδεις συνθήκες ή συνθήκες σύγκρουσης, ενδεχομένως σωματικής, σε περίπτωση παραβάσεων του εσωτερικού κανονισμού της φυλακής εκ μέρους των

κρατουμένων. Επιπλέον, από τις ίδιες αυτές πληροφορίες προκύπτει ότι η υποχρέωση παροχής βοήθειας στην αστυνομία, για την οποία ισχύουν οι ίδιες απαιτήσεις όσον αφορά την ακουστική οξύτητα, μπορεί να επιβληθεί σε κάθε σωφρονιστικό υπάλληλο.

40 Συναφώς, το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι η ύπαρξη ιδιαίτερων σωματικών ικανοτήτων μπορεί να θεωρηθεί ως «ουσιαστική και καθοριστική επαγγελματική προϋπόθεση», κατά την έννοια του άρθρου 4, παράγραφος 1, της οδηγίας 2000/78, για την άσκηση ορισμένων επαγγελμάτων, όπως είναι το επάγγελμα του πυροσβέστη ή του αστυνομικού (πρβλ. αποφάσεις της 12ης Ιανουαρίου 2010, Wolf, C-229/08, EU:C:2010:3, σκέψη 40, της 13ης Νοεμβρίου 2014, Vital Pérez, C-416/13, EU:C:2014:2371, σκέψεις 40 και 41, καθώς και της 15ης Νοεμβρίου 2016, Salaberria Sorondo, C-258/15, EU:C:2016:873, σκέψη 36).

41 Ως εκ τούτου, λόγω της φύσης των καθηκόντων του σωφρονιστικού υπαλλήλου και των συνθηκών άσκησής τους, το γεγονός ότι η ακουστική οξύτητά του πρέπει να πληροί ένα ελάχιστο όριο αντίληψης του ήχου το οποίο καθορίζει η εθνική νομοθεσία μπορεί να θεωρηθεί ως «ουσιαστική και καθοριστική επαγγελματική προϋπόθεση», κατά την έννοια του εν λόγω άρθρου 4, παράγραφος 1, για την άσκηση του επαγγέλματος του σωφρονιστικού υπαλλήλου.

42 Διαπιστώνεται ότι η κανονιστική απόφαση υπ' αριθ. 12, δεδομένου ότι αποσκοπεί στη διαφύλαξη της ασφάλειας των προσώπων και της δημόσιας τάξης, επιδιώκει θεμιτούς σκοπούς, όπως προκύπτει από τις σκέψεις 36 και 37 της παρούσας απόφασης. Υπό τις συνθήκες αυτές, πρέπει ακόμη να εξακριβωθεί αν είναι αναλογική η απαίτηση που προβλέπει η κανονιστική απόφαση στο άρθρο 4 και στο παράρτημα 1, κατά την οποία η ακουστική οξύτητα του σωφρονιστικού υπαλλήλου πρέπει να πληροί ελάχιστα όρια αντίληψης του ήχου, χωρίς να επιτρέπεται η χρήση μέσων διόρθωσης κατά την εκτίμηση του αν πληρούνται τα εν λόγω όρια, και της οποίας η μη τήρηση συνιστά απόλυτο ιατρικό κώλυμα για την άσκηση των καθηκόντων του σωφρονιστικού υπαλλήλου, το οποίο θέτει τέρμα στα καθήκοντα αυτά και, ως εκ τούτου, δύναται να οδηγήσει στην απόλυσή του. Συνεπώς, πρέπει να εξεταστεί αν η απαίτηση αυτή είναι κατάλληλη για την επίτευξη των ως άνω σκοπών και αν βαίνει πέραν του αναγκαίου για την επίτευξή τους μέτρου (πρβλ. απόφαση της 13ης Νοεμβρίου 2014, Vital Pérez, C-416/13, EU:C:2014:2371, σκέψη 45).

43 Όσον αφορά, καταρχάς, το ζήτημα αν η απαίτηση που μνημονεύθηκε στην προηγούμενη σκέψη είναι κατάλληλη για την επίτευξη των επιδιωκόμενων από την κανονιστική απόφαση υπ' αριθ. 12 σκοπών, οι οποίοι αφορούν τη διατήρηση της ασφάλειας των προσώπων και της δημόσιας τάξης, μπορεί να γίνει δεκτό ότι, με τον καθορισμό ελάχιστου ορίου αντίληψης του ήχου για την άσκηση των καθηκόντων του σωφρονιστικού υπαλλήλου χωρίς τη χρήση βοηθημάτων ακοής, εξασφαλίζεται ότι ο εν λόγω υπάλληλος θα είναι σε θέση να αντιδράσει σε ακουστικό συναγερμό ή σε ενδεχόμενη επίθεση και να παράσχει βοήθεια στην αστυνομία χωρίς να διατρέχει τον κίνδυνο να εμποδιστεί, κατά περίπτωση, από τη χρήση, τη φθορά ή την απώλεια ακουστικού βαρηκοΐας.

44 Ωστόσο, υπενθυμίζεται ότι μια ρύθμιση είναι κατάλληλη να εξασφαλίσει την επίτευξη του προβαλλόμενου σκοπού μόνον εάν εξυπηρετεί πράγματι την επίτευξή του κατά τρόπο συνεπή και συστηματικό (αποφάσεις της 12ης Ιανουαρίου 2010, Petersen, C-341/08, EU:C:2010:4, σκέψη 53 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία, καθώς και της 21ης Ιανουαρίου 2021, INSS, C-843/19, EU:C:2021:55, σκέψη 32).

45 Από τα στοιχεία που περιέχονται στην αίτηση προδικαστικής αποφάσεως προκύπτει ότι η τήρηση των ελάχιστων ορίων αντίληψης του ήχου τα οποία καθορίζει η κανονιστική απόφαση υπ' αριθ. 12 εκτιμάται χωρίς να παρέχεται στον ενδιαφερόμενο σωφρονιστικό υπάλληλο η δυνατότητα να χρησιμοποιήσει, στο πλαίσιο αυτό, βοήθημα ακοής, ενώ, κατά την εκτίμηση της τήρησης των

κανόνων που η κανονιστική απόφαση προβλέπει για την οπτική οξύτητα, ο υπάλληλος μπορεί να χρησιμοποιήσει μέσα διόρθωσης, όπως φακούς επαφής ή γυαλιά. Η χρήση, η απώλεια ή η φθορά, όμως, των φακών επαφής ή των γυαλιών ενδέχεται επίσης να παρεμποδίσει την άσκηση των καθηκόντων του και να δημιουργήσει, για τον σωφρονιστικό υπάλληλο, κινδύνους παρόμοιους με εκείνους που προκύπτουν από τη χρήση, την απώλεια ή τη φθορά βοηθήματος ακοής, ιδίως σε περίπτωση που ο εν λόγω υπάλληλος βρεθεί αντιμέτωπος με κατάσταση σωματικής σύγκρουσης.

46 Όσον αφορά, εν συνεχεία, το ζήτημα αν η απαίτηση αυτή είναι αναγκαία για την επίτευξη των επιδιωκόμενων από την κανονιστική απόφαση υπ' αριθ. 12 σκοπών, οι οποίοι αφορούν τη διατήρηση της ασφάλειας των προσώπων και της δημόσιας τάξης, υπενθυμίζεται ότι η μη τήρηση των ελάχιστων ορίων αντίληψης του ήχου τα οποία καθορίζει η κανονιστική αυτή απόφαση συνιστά ιατρικό κώλυμα που εμποδίζει κατά τρόπο απόλυτο την άσκηση των καθηκόντων του σωφρονιστικού υπαλλήλου. Τα εν λόγω όρια ισχύουν για όλους τους σωφρονιστικούς υπαλλήλους, χωρίς δυνατότητα παρέκκλισης, ανεξαρτήτως του σωφρονιστικού καταστήματος στο οποίο υπηρετούν ή της θέσης την οποία κατέχουν. Εξάλλου, η ως άνω κανονιστική απόφαση δεν επιτρέπει να γίνεται εξατομικευμένη εκτίμηση της ικανότητας του σωφρονιστικού υπαλλήλου να εκπληρώσει τα βασικά καθήκοντα του επαγγέλματος αυτού παρά το πρόβλημα ακοής που αντιμετωπίζει.

47 Όπως προκύπτει, όμως, από τις σκέψεις 15 και 39 της παρούσας απόφασης, ορισμένα από τα καθήκοντα των υπαλλήλων αυτών συνίστανται στην εποπτεία προσώπων τελούντων υπό ηλεκτρονική επιτήρηση μέσω ενός συστήματος παρακολούθησης, καθώς και στην παρακολούθηση συσκευών ελέγχου και σηματοδότησης, χωρίς να συνεπάγονται συχνές επαφές με τους κρατουμένους. Επιπλέον, από την αίτηση προδικαστικής αποφάσεως προκύπτει ότι η κανονιστική απόφαση υπ' αριθ. 12 δεν λαμβάνει υπόψη το γεγονός ότι το πρόβλημα ακοής δύναται να διορθωθεί με βοηθήματα ακοής, τα οποία μπορούν να είναι μικροσκοπικά και να τοποθετηθούν στο εσωτερικό του αυτιού ή ακόμη και κάτω από κράνος.

48 Άλλωστε, υπενθυμίζεται ότι, βάσει του άρθρου 5 της οδηγίας 2000/78, σε συνδυασμό με τις αιτιολογικές της σκέψεις 20 και 21, ο εργοδότης οφείλει να λαμβάνει τα ενδεδειγμένα μέτρα, ανάλογα με τις ανάγκες που παρουσιάζονται σε μια συγκεκριμένη κατάσταση, ώστε το πρόσωπο με αναπηρία να μπορεί να έχει πρόσβαση σε θέση εργασίας, να ασκεί ή να προάγεται στο επάγγελμά του, εκτός εάν τα μέτρα αυτά συνεπάγονται δυσανάλογη επιβάρυνση για τον εργοδότη. Πράγματι, κατά την αιτιολογική σκέψη 16 της οδηγίας, η θέσπιση μέτρων για την αντιμετώπιση των αναγκών των ατόμων με αναπηρία στον εργασιακό χώρο διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στην καταπολέμηση των διακρίσεων λόγω αναπηρίας. Ως προς το ζήτημα αυτό, το Δικαστήριο έχει διευκρινίσει ότι ο όρος «εύλογες προσαρμογές» πρέπει να ερμηνεύεται ευρέως, υπό την έννοια ότι αφορά την άρση των διάφορων περιορισμών που παρακωλύουν την πλήρη και αποτελεσματική συμμετοχή των ατόμων με αναπηρία στον επαγγελματικό βίο σε ισότιμη βάση με τους λοιπούς εργαζομένους. Εξάλλου, η αιτιολογική σκέψη 20 περιλαμβάνει συναφώς έναν μη εξαντλητικό κατάλογο εύλογων προσαρμογών πρακτικής, οργανωτικής ή εκπαιδευτικής φύσεως (πρβλ. απόφαση της 11ης Απριλίου 2013, HK Danmark, C-335/11 και C-337/11, EU:C:2013:222, σκέψεις 54 και 56).

49 Τέτοια υποχρέωση καθιερώνεται επίσης από τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία, η οποία εγκρίθηκε εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Κοινότητας με την απόφαση 2010/48/ΕΚ του Συμβουλίου, της 26ης Νοεμβρίου 2009 (ΕΕ 2010, L 23, σ. 35), υπενθυμίζεται δε ότι είναι δυνατή η επίκληση των διατάξεων της σύμβασης αυτής για την ερμηνεία των διατάξεων της οδηγίας 2000/78 και, επομένως, η τελευταία πρέπει, στο

μέτρο του δυνατού, να ερμηνεύεται κατά τρόπο σύμφωνο με την εν λόγω σύμβαση (πρβλ. απόφαση της 11ης Σεπτεμβρίου 2019, Nobel Plastiques Ibérica, C-397/18, EU:C:2019:703, σκέψη 40).

50 Συναφώς, το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι η οδηγία αυτή αντιτίθεται σε απόλυση λόγω αναπηρίας η οποία, λαμβανομένης υπόψη της υποχρέωσης να προβλέπονται εύλογες προσαρμογές για τα άτομα με αναπηρία, δεν δικαιολογείται από το γεγονός ότι ο ενδιαφερόμενος δεν είναι κατάλληλος, ικανός και πρόθυμος να εκτελεί τα βασικά καθήκοντα της θέσης του (πρβλ. απόφαση της 11ης Ιουλίου 2006, Chacón Navas, C-13/05, EU:C:2006:456, σκέψη 52).

51 Εν προκειμένω, όπως προκύπτει από τα στοιχεία που περιέχονται στην αίτηση προδικαστικής αποφάσεως, πριν από την απόλυσή του, ο προσφεύγων της κύριας δίκης υπηρετούσε ως σωφρονιστικός υπάλληλος επί δεκατέσσερα και πλέον έτη, οι δε ιεραρχικώς ανώτεροί του ήταν ικανοποιημένοι από την απόδοσή του. Εντούτοις, από τα ίδια αυτά στοιχεία προκύπτει ότι η κανονιστική απόφαση υπ' αριθ. 12 δεν επέτρεπε στον εργοδότη του να ελέγξει, πριν από την απόλυσή του, αν ήταν δυνατή η λήψη ενδεδειγμένων μέτρων, σύμφωνα με το άρθρο 5 της οδηγίας 2000/78, όπως είναι η χρήση ακουστικού βαρηκοΐας, η απαλλαγή του από την υποχρέωση εκτέλεσης καθηκόντων για τα οποία πρέπει να πληρούνται τα απαιτούμενα ελάχιστα όρια αντίληψης του ήχου ή, ακόμη, η τοποθέτησή του σε θέση που δεν απαιτεί να πληρούνται τα όρια αυτά, και δεν παρέχεται κανένα στοιχείο σχετικά με τον ενδεχομένως δυσανάλογο χαρακτήρα της επιβάρυνσης που θα συνεπάγονταν τέτοια μέτρα.

52 Επομένως, φαίνεται ότι η κανονιστική απόφαση υπ' αριθ. 12, προβλέποντας ελάχιστα όρια αντίληψης του ήχου των οποίων η μη τήρηση συνιστά ιατρικό κώλυμα που εμποδίζει κατά τρόπο απόλυτο την άσκηση των καθηκόντων του σωφρονιστικού υπαλλήλου, χωρίς να επιτρέπει να εξακριβωθεί αν ο υπάλληλος αυτός είναι σε θέση να εκτελέσει τα καθήκοντά του, ενδεχομένως μετά την πραγματοποίηση εύλογων προσαρμογών κατά την έννοια του εν λόγω άρθρου 5, επέβαλε απαίτηση η οποία υπερβαίνει το μέτρο που είναι αναγκαίο για την επίτευξη των επιδιωκόμενων από την κανονιστική αυτή απόφαση σκοπών, πράγμα το οποίο εναπόκειται στο αιτούν δικαστήριο να εξακριβώσει.

53 Κατόπιν των ανωτέρω, στο υποβληθέν προδικαστικό ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 2, παράγραφος 2, στοιχείο α', το άρθρο 4, παράγραφος 1, και το άρθρο 5 της οδηγίας 2000/78 έχουν την έννοια ότι αντιτίθενται σε εθνική ρύθμιση η οποία προβλέπει ότι είναι απολύτως αδύνατο να παραμείνει στα καθήκοντά του σωφρονιστικός υπάλληλος του οποίου η ακουστική οξύτητα δεν ανταποκρίνεται στα καθοριζόμενα από τη ρύθμιση αυτή ελάχιστα όρια αντίληψης του ήχου, χωρίς να επιτρέπει να εξακριβωθεί αν ο υπάλληλος είναι σε θέση να εκτελέσει τα εν λόγω καθήκοντα, ενδεχομένως μετά την πραγματοποίηση εύλογων προσαρμογών κατά την έννοια του ως άνω άρθρου 5.

Επί των δικαστικών εξόδων

54 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (δεύτερο τμήμα) αποφαίνεται:

Το άρθρο 2, παράγραφος 2, στοιχείο α′, το άρθρο 4, παράγραφος 1, και το άρθρο 5 της οδηγίας 2000/78/ΕΚ του Συμβουλίου, της 27ης Νοεμβρίου 2000, για τη διαμόρφωση γενικού πλαισίου για την ίση μεταχείριση στην απασχόληση και την εργασία, έχουν την έννοια ότι αντιτίθενται σε εθνική ρύθμιση η οποία προβλέπει ότι είναι απολύτως αδύνατο να παραμείνει στα καθήκοντά του σωφρονιστικός υπάλληλος του οποίου η ακουστική οξύτητα δεν ανταποκρίνεται στα καθοριζόμενα από τη ρύθμιση αυτή ελάχιστα όρια αντίληψης του ήχου, χωρίς να επιτρέπει να εξακριβωθεί αν ο υπάλληλος είναι σε θέση να εκτελέσει τα εν λόγω καθήκοντα, ενδεχομένως μετά την πραγματοποίηση εύλογων προσαρμογών κατά την έννοια του ως άνω άρθρου 5.

(υπογραφές)